

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ та онлайн-медіа)

30.09.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Бережна обговорила з міністром культури Польщі прем'єру української вистави «Макбет». – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Максим Буткевич отримав премію імені Вацлава Гавела. – Москаленко Ю.; Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Максим Буткевич став лауреатом премії імені Вацлава Гавела. – Інф.; NV. – 2025. – 29 вер. Український правозахисник Максим Буткевич став лауреатом премії імені Вацлава Гавела 2025. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. Премія Вацлава Гавела 2025 р. присуджена українському правозахиснику, колишньому військовому Буткевичу. – Інф.](#)

Вшанування пам'яті

[Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Зеленський вшанував пам'ять жертв масових розстрілів у Бабиному Яру. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Україна сьогодні вшановує пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 29 вер. «Маємо об'єднатися, щоб здолати ворога»: у Києві вшанували жертв Бабиного Яру. – Скотнікова О.](#)

[Україна молода. – 2025. – 29 вер. 108 українських захисників поховали впродовж місяця з часу відкриття НВМК. – Здоровило Т.; Вечірній Київ. – 2025. – 29 вер. За перший місяць на Національному військовому меморіальному кладовищі поховали 108 Захисників. – Гришина Д.; NV. – 2025. – 29 вер. За місяць після відкриття. 108 українських захисників поховали на Національному військовому меморіальному кладовищі. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. На НВМК за перший місяць відбулося 108 поховань українських Захисників. – Інф.](#)

Креативні індустрії

[Village Україна. – 2025. – 29 вер. «Дизаріум» проведуть у жовтні у Львові. Подію присвятять темі «Ідентичності». – Гриненко В.](#)

Мовні питання

[NV. – 2025. – 29 вер. Пишемо разом. Оголошено дату Всеукраїнського Радіодиктанту 2025. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Всеукраїнський радіодиктант: де і коли можна слухати цього року. –](#)

[Москаленко Ю.; Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Радіодиктант національної єдності відбудеться 27 жовтня. – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Знову зростає кількість українців, які розмовляють російською мовою – мовний омбудсмен Івановська. – Хитько І.; Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Частина українців знову повертається до російської мови – омбудсман. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Мовний закон не передбачає жодних «патрулів» – омбудсмен. – Інф.](#)

Театр

[Village Україна. – 2025. – 29 вер. Театральні прем'єри жовтня. – Кіхтенко В.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. «Лісова пісня» оживає на сцені «Замку на горі»: історія кохання, що лунає крізь століття. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 28 вер. Давид Петросян, театральний режисер: «Наша «Енеїда» розпочинається подіями за тиждень до повномасштабної війни». – Самченко В.](#)

Музика

[Укрінформ. – 2025. – 29 вер. У Львові відкриють Nomin Center органного залу. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. Суспільне оприлюднило список фіналістів нацвідбору на «Дитяче Євробачення – 2025». – Інф.](#)

Візуальні мистецтва

[NV. – 2025. – 29 вер. Генерал Валерій Залужний – посол України у Великій Британії та Борис Джонсон відкрили у Лондоні виставку «Незламна Україна». – Інф.](#)

[Українська літературна газета. – 2025. – 29 вер. У Києві відкрили вуличну виставку «Квітка. Цвіт міста». – Інф.](#)

Кіномистецтво. Кінопрокат

[NV. – 2025. – 29 вер. За версією Letterboxd. «2000 метрів до Андріївки» Мстислава Чернова посів третє місце серед найбільш обговорюваних фільмів 2025 року. – Інф.](#)

[NV. – 2025. – 29 вер. Повернуть вкрадене росіянами. В Україні екранізують «Слово о полку Ігоревім». – Інф.](#)

Просвітництво

[Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Укрінформ запускає проєкт про маловідомі факти історії «Правда чи міф». – Інф.](#)

Література

[NV. – 2025. – 29 вер. Книжковий ярмарок «Форум видавців у Львові». – Інф.;](#)

Українська літературна газета. – 2025. – 29 вер. У Львові 3–5 жовтня відбудеться Форум видавців. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Фестиваль «Книжкова країна» відвідали 93 тисячі людей. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. На фестивалі «Книжкова країна» реалізовано 93 тис. книжок – гендиректор ВДНГ. – Інф.

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Музей української діаспори в Києві отримав матеріали про історію бандури в США. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. У Вінниці видали рукопис історика Валентина Отамановського 1954 року. – Інф.

Охорона культурної спадщини

NV. – 2025. – 29 вер. Під час літургії. У Херсоні російський снаряд влучив у собор 1798 року, який належить до УПЦ МП. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. Росіяни пошкодили Успенський собор УПЦ МП в Херсоні. – Інф.

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Від Русі до Речі Посполитої: у Котельві археологи виявили понад тисячу артефактів кількох історичних епох. – Резніченко В.

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Українська громада яскраво представила свою культуру на фестивалі в Будапешті. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Українська громада в ОАЕ взяла участь у Європейському дні мов. – Інф.

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Бережна обговорила з міністром культури Польщі прем'єру української вистави «Макбет». – Інф.

Т. в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій Тетяна Бережна обговорила з міністром культури та національної спадщини Польщі Мартою Ценковською прем'єру вистави Івана Уривського «Макбет», яка відбудеться у листопаді у Гданську та Варшаві. За її словами, важливим проєктом співпраці між Україною та Польщею стало й проведення нещодавньої церемонії перепоховання в Пужниках на Тернопільщині. Крім того, Тетяна Бережна подякувала польському народу і уряду за підтримку України від перших днів повномасштабного вторгнення. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4041764-berezna-obgovorila-z-ministrom-kulturi-polsi-premeru-ukrainskoi-vistavi-makbet.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Максим Буткевич отримав премію імені Вацлава Гавела. – Москаленко Ю.; Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Максим Буткевич став лауреатом премії імені Вацлава Гавела. – Інф.; NV. – 2025. – 29 вер. Український правозахисник Максим Буткевич став лауреатом премії імені Вацлава Гавела 2025. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. Премія Вацлава Гавела 2025 р. присуджена українському правозахиснику, колишньому військовому Буткевичу. – Інф.

Премію з прав людини імені Вацлава Гавела цього року отримав український журналіст, правозахисник, співзасновник правозахисного центру «Зміна» та «Громадського радіо» Максим Буткевич. Лауреата премії оголосили на відкритті осінньої пленарної сесії ПАРЄ у Страсбурзі 29 вересня. «Будь-ласка, не забувайте полонених українців. Захищайте Україну, допомагайте їй! Наша перемога буде належати всім, хто бореться за права людини. Україна захищає не лише свої території, а і фундаментальні цінності...», – звернувся Максим Буткевич до делегатів ПАРЄ. Премію ім. Вацлава Гавела щорічно вручають за видатний внесок у захист прав людини. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/maksim-butkevich-otrimav-premiju-imeni-vatslava-havela.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4041738-maksim-butkevich-stav-laureatom-premii-imeni-vaclava-gavela.html>

<https://nv.ua/ukr/kultura/maksim-butkevich-zhurnalist-i-pravozahisnik-stav-laureatom-premiji-imeni-vaclava-gavela-2025-50548757.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1108357.html>

Вшанування пам'яті

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Зеленський вшанував пам'ять жертв масових розстрілів у Бабиному Яру. – Інф.

Президент України Володимир Зеленський у Києві взяв участь у вшануванні пам'яті жертв Бабиного Яру. Відео із церемонії вшанування, яка відбулася на території Національного історико-меморіального заповідника

«Бабин Яр», глава держави оприлюднив у Телеграмі. «Вічна пам'ять усім жертвам», – наголосив Володимир Зеленський. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4041832-zelenskij-vsanuvav-pamat-zertv-masovih-rozstriliv-u-babinomu-aru.html>

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Україна сьогодні вшановує пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру. – Інф.

В Україні 29 вересня вшановують пам'ять жертв трагедії Бабиного Яру, що стала одним із найжахливіших символів Голокосту. 84-ті роковини розстрілів євреїв у Бабиному Яру нагадують усім, що заклик «Ніколи більше» має означати дії, наголосив міністр закордонних справ України Андрій Сибіга в соцмережі Х. Вшанувала пам'ять жертв Бабиного Яру й прем'єр-міністерка Юлія Свириденко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4041583-ukraina-sogodni-vsanovue-pamat-zertv-tragedii-babinogo-aru.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 29 вер. «Маємо об'єднатися, щоб здолати ворога»: у Києві вшанували жертв Бабиного Яру. – Скотнікова О.

Київський міський голова Віталій Кличко поклав квіти до пам'ятника у Бабиному Яру від міської влади. Вшанували загиблих хвилиною мовчання. У Києві чимало заходів з вшанування жертв розстрілів у Бабиному Яру. Зокрема, відбувся Марш пам'яті трагедії Бабиного Яру, який пройшов дорогою від кінотеатру «Київська Русь» до пам'ятника Менора в заповіднику «Бабин Яр». Також відбудуться міжрелігійна молитва пам'яті; кінопоказ та обговорення фільму Сергія Буковського «Назви своє ім'я»; триває виставка «Держава обману: сила нацистської пропаганди». Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117920/>

Україна молода. – 2025. – 29 вер. 108 українських захисників поховали впродовж місяця з часу відкриття НВМК. – Здоровило Т.; Вечірній Київ. – 2025. – 29 вер. За перший місяць на Національному військовому меморіальному кладовищі поховали 108 Захисників. – Гришина Д.; NV. – 2025. – 29 вер. За місяць після відкриття. 108 українських захисників поховали на Національному військовому меморіальному кладовищі. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. На НВМК за перший місяць відбулося 108 поховань українських Захисників. – Інф.

За перший місяць з відкриття на Національному військовому меморіальному кладовищі (НВМК) відбулося 108 поховань Захисників, повідомили в Міністерстві у справах ветеранів. «... Серед них – 97 Захисників України, чиї імена поки залишаються невідомими, та 11 Захисників, родини яких звернулися до державної установи з проханням виконати останнє волевиявлення та поховати їх у цьому місці», – розповіли у міністерстві. Імена 11 похованих Захисників викарбувані на тимчасових намогильних спорудах, а у майбутньому вони будуть увічнінені на Меморіальній стіні пам'яті серед тих, хто віддав життя за Україну. На запитання, скільки сімей загиблих Захисників уже

виявили бажання поховати своїх рідних на Меморіальному кладовищі, в міністерстві з посиланням на НВМК зазначили, що наразі до державної установи вже звернулася низка родин полеглих Захисників із заявами про поховання своїх рідних на території НВМК. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/191464/>

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117929/>

<https://nv.ua/ukr/socium/na-viyskoomue-memorialnomu-kladovishchi-pohovali-108-zahisnikiv-za-pershiy-misyac-roboti-50548813.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1108231.html>

Креативні індустрії

Village Україна. – 2025. – 29 вер. «Дизаріум» проведуть у жовтні у Львові. Подію присвятять темі «Ідентичності». – Гриненко В.

Дизайн-конференцію «Дизаріум» проведуть 11–12 жовтня у Львові в межах програми «Львів – Молодіжна столиця Європи 2025». Тема конференції «Ідентичності». Креативну кампанію для «Дизаріуму» розробила агенція Taktika. Ролики підкреслюють ключову ідею події – дизайн формується не лише процесами, а й особистостями, що стоять за ними. Серед спікерів «Дизаріуму»: Крістоф Німанн – автор обкладинок The New Yorker і The New York Times Magazine; Аріане Шпанієр – дизайнерка та креативна директорка журналу Fukt; Максим Сердюк – кінопродюсер і співзасновник KNIFE! Films та ін. Повний список спікерів і розклад подій мають оголосити трохи пізніше. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/367111-laquo-dizarium-raquo-provedut-u-zhovtni-u-lvovi-podiyu-prisvyatyat-temi-em-laquo-identichnosti-raquo-em>

Мовні питання

NV. – 2025. – 29 вер. Пишемо разом. Оголошено дату Всеукраїнського Радіодиктанту 2025. – Інф.; Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Всеукраїнський радіодиктант: де і коли можна слухати цього року. – Москаленко Ю.; Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Радіодиктант національної єдності відбудеться 27 жовтня. – Інф.

Всеукраїнський радіодиктант національної єдності відбудеться 27 жовтня. Традиційно він проходить в День української писемності та мови. Написання радіодиктанту стало для українці вже доброю традицією та своєрідним національним флешмобом. Радіодиктант транслюватимуть у прямому ефірі на всіх платформах «Суспільного мовлення»: радіо, телебаченні та діджиталах. Долучитися зможуть усі охочі. Хто стане автором тексту для радіодиктанту і хто його зачитуватиме, Суспільне оголосить згодом. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/radiodiktakt-2025-ogolosheno-datu-provedennya-koli-i-de-vidbudetsya-50548769.html>

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/vseukrajinskij-radiodiktant-de-i-koli-mozhna-slukhati-tsoho-roku-.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4041668-radiodiktant-nacionalnoi-ednosti-vidbudetsa-27-zovtna.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Знову зростає кількість українців, які розмовляють російською мовою – мовний омбудсмен Івановська. – Хитько І.; Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Частина українців знову повертається до російської мови – омбудсман. – Інф.

В Україні знову чітко окреслилась динаміка збільшення кількості українців, які розмовляють російською мовою у порівнянні з 2022 роком. Про це попередила Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська в інтерв'ю «РБК-Україна». Мовний омбудсмен заявила, що Україна, як демократична держава, не може регулювати, якою мовою розмовляє дитина з батьками. Їм самостійно потрібно відповісти на запитання: для якої держави вони виховують свою дитину? Бо мовні звички формуються саме в дитинстві, і якщо мама несвідомо «одягає на дитину кайдани» російського мовлення, то потім важко буде їх скинути, наголосила Олена Івановська. «Насильство чи «дикі методи» у цій сфері неприйнятні. Ми прагнемо до Європи, а там основою є свідомий вибір. Тому я бачу два головні шляхи: просвітництво і приклад. Починати варто ще з пологового будинку: разом із базовими речами дарувати сім'ї українську книгу, диск із колисковими, пам'ятку для батьків, яка нагадувала б про цінність і ціну мови та її значення у формуванні характеру і долі немовляти...», – пропонує посадовиця. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/znovu-zrostaje-kilkist-ukrajintsiv-jaki-rozmovljajut-rosijskoju-movoju-movnij-ombudsmen-ivanovska.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4041834-castina-ukrainciv-znovu-povertaetsa-do-rosijskoi-movi-ombudsman.html>

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Мовний закон не передбачає жодних «патрулів» – омбудсмен. – Інф.

Законом «Про забезпечення функціонування української мови як державної» не передбачено жодних мовних патрулів. Про це сказала Уповноважена із захисту державної мови Олена Івановська в інтерв'ю «РБК-Україна». «Ми ж маємо іншу модель – цивілізовану, правову. В Україні створено представництва Уповноваженого на місцях. І найпростіший, водночас дієвий крок – посилити їхню роботу. Якщо буде забезпечено належне фінансування, ми можемо вже сьогодні збільшити кількість регіональних представників, які здійснюватимуть державний контроль у межах вже і закону, який є чинним», – відзначила мовний омбудсмен. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4041846-movnij-zakon-ne-peredbacaе-zodnih-patruliv-ombudsmen.html>

Театр

Village Україна. – 2025. – 29 вер. Театральні прем'єри жовтня. – Кіхтенко В.

Видання зібрало добірку театральних вистав, які варто відвідати в жовтні. Це вистава «Робота з тінню» (за драматургію, режисуру та простір відповідає Тамара Трунова) у Театрі на лівому березі – 31 жовтня; вистава «Поліандрія», постановку якої втілить режисер Давид Петросян у співпраці з Театром драматургів на камерній сцені Театру Франка – орієнтовно 10 жовтня; «Я бачу, вас цікавить п'ятьма» за Іллааріоном Павлюком – інсценізацію роману створив Олексій Доричевський з окопів на Донеччині, а поставив очільник Театру імені Марії Заньковецької у Львові Максим Голенко в копродукції з київським Диким театром (прем'єра вже відбулася 21 і 22 вересня у Львові, а до Києва з виставою прийдуть наприкінці жовтня) – 30, 31 жовтня, 1 листопада; вистава за текстом Максима Курочкіна «Три швидкі та модні в цьому сезоні перукарки» – постановку, прем'єра якої відбулася ще у 2024 році на «Сцені 6» в «Довженко-Центрі», зрежисував новий очільник Молодого театру Станіслав Мойсєєв, тепер її переносять на сцену театру – 3 і 4 жовтня; вистава «П'єса 22, або Шлях героя» режисера Микити Полякова у Національній опереті – 15 і 16 жовтня. У Національній опереті обіцяють й повернення в репертуар рок-опери «Біла ворона» від режисера Максима Голенка (композитор – Геннадій Татарченко, автор лібрето – Юрій Рибчинський). Також вистава «Казки Гофмана», яку втілить на сцені Національної опери режисер Іван Уривський – 31 жовтня; неонуарна трагікомедія «Дурко» Слави Юшкова у Театрі на лівому березі – 4 і 5 жовтня та ін. вистави. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/theatre/367097-teatralni-prem-rsquo-eri-zhovtnya>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. «Лісова пісня» оживає на сцені «Замку на горі»: історія кохання, що лунає крізь століття. – Інф.

4 жовтня у Київському академічному театрі ляльок відбудеться перший прем'єрний показ вистави «Лісова пісня» режисера народного артиста України Олега Мосійчука. Постановка вражає видовищністю: це не класична лялькова вистава. Поставлена режисером драми, вона поєднує грандіозні маскові костюми, рухомі декорації, гру в живому плані, багато хореографії і пластичної драми. Вона підходить для дорослих й підлітків від 12 років. Художник-постановник – Микола Данько, хореографія – Анна Кийко. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/promo/1108419.html>

Укрінформ. – 2025. – 28 вер. Давид Петросян, театральний режисер: «Наша «Енеїда» розпочинається подіями за тиждень до повномасштабної війни». – Самченко В.

Видання пропонує інтерв'ю з Давидом Петросяном – режисером у столичному Національному академічному драматичному театрі ім. Івана Франка, заслуженим діячем мистецтв України. У розмові йшлося про нові роботи, які об'єднує те, що вони розповідають про сучасників, навіть якщо назва постановки «Енеїда»; про те, як відбувається виразний режисерський

перехід до переосмислення сучасності; чому директори окремих театрів бояться нових творів і чи готовий сприймати глядач сучасну драматургію; про особливості роботи з непрофесійними акторами тощо. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4040712-david-petrosan-teatralnij-reziser.html>

Музика

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. У Львові відкриють Homin Center органного залу. – Інф.

У Львові 1 жовтня відбудеться офіційне відкриття Homin Center Львівського органного залу, повідомляє Міністерство культури та стратегічних комунікацій. «Один із головних векторів розвитку Homin Center – музикотерапія для військовослужбовців та ветеранів», – йдеться у повідомленні. За підтримки Львівської міськради у Homin Center облаштовано студію, концертний зал, кімнати для занять та затишний open space для роботи і спілкування. Також планується відкриття студії звукозапису та проведення низки освітніх проєктів, які посилюватимуть формальну й неформальну освіту. 1 жовтня музикознавиця, диригентка та учасниця команди Львівського органного залу Вікторія Антошевська проведе лекцію «Музикотерапія. Знайомство з простором Homin Center». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4041796-u-lvovi-vidkriut-homin-center-organnogo-zalu.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. Суспільне оприлюднило список фіналістів нацвідбору на «Дитяче Євробачення – 2025». – Інф.

«Суспільне мовлення» оприлюднило список шести фіналістів національного відбору на міжнародний пісенний конкурс «Дитяче Євробачення – 2025». Вже 12 жовтня змагатимуться: Софія Нерсисян (10 років, Київ), Ангеліна Глогусь (13 років, Тернопіль), Лікерія Чирва (9 років, Київ), Ольга Нестерко (10 років, Львівщина), Всеволод Скрима (13 років, Запоріжжя), а також Злата Іванів (11 років, Одеса) та Владислав Васицький (12 років, Київ) як дует. Пісні для шістки фіналістів писатимуть музична продюсерка конкурсу Світлана Тарабарова та сонграйтерка alyona alyona, а кліпмейкер, режисер і продюсер Антон Пожидаєв та режисер і хореограф Данила Демехін створюватимуть номери для фінального концерту. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1108211.html>

Візуальні мистецтва

NV. – 2025. – 29 вер. Генерал Валерій Залужний – посол України у Великій Британії та Борис Джонсон відкрили у Лондоні виставку «Незламна Україна». – Інф.

23 вересня у Лондоні, під патронатом генерала Валерія Залужного, посла України у Великій Британії, відкрили виставку «Незламна Україна». Виставка організована Фондом Богдана Губського та Національним музеєм історії України у Другій світовій війні. Експозиція виставки присвячена героїчному

спротиву українського народу у протистоянні із російським агресором. На виставці представлено більш ніж 600 артефактів, зібраних під час російського вторгнення. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/valeriy-zaluzhnyi-ta-boris-dzhonson-vidkrili-vistavku-nezlamna-ukrajina-u-londoni-50547895.html>

Українська літературна газета. – 2025. – 29 вер. У Києві відкрили вуличну виставку «Квітка. Цвіт міста». – Інф.

27 вересня у середмісті Києва відкрили вуличну виставку, присвячену письменнику Григорію Квітці-Основ'яненку. Вона розташована на вуличних конструкціях УІНП у сквері між виходом із метро «Контрактова площа» на вул. Спаській та пам'ятником Григорію Сковороді. Експозиція розповідає про покоління харківців XIX ст. та шлях Григорія Квітці-Основ'яненка – від провінційного російськомовного автора до фундатора української прози. У виставці використано матеріали з фондів Андрія Парамонова та Харківського літературного музею. Виставка відкрита до 20 жовтня. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-vidkryly-vulychnu-vystavku-kvitka-tsvit-mista/>

Кіномистецтво. Кінопрокат

NV. – 2025. – 29 вер. За версією Letterboxd. «2000 метрів до Андріївки» Мстислава Чернова посів третє місце серед найбільш обговорюваних фільмів 2025 року. – Інф.

Фільм «2000 метрів до Андріївки» посів третє місце серед 50 фільмів найбільш обговорюваних у Letterboxd, соціальній мережі, заснованій для обговорення фільмів. Перше місце у списку посіла нова стрічка Пола Томаса Андерсона «Одна битва за іншою» з Леонардо Ді Капріо та Шоном Пенном у головних ролях, який вийшов в український прокат минулого тижня. На другому – документальний фільм «Океан» з Девідом Аттенборо, який вийшов на Netflix. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/2000-metriv-do-andrijivki-posiv-3-misce-v-reytingu-nayobgovoryuvanishih-filmi-2025-roku-50548835.html>

NV. – 2025. – 29 вер. Повернуть вкрадене росіянами. В Україні екранізують «Слово о полку Ігоревім». – Інф.

В Україні розпочалося виробництво історичного екшну за мотивами епосу XII ст. «Слово о полку Ігоревім». Наразі триває етап розробки проєкту. Продюсерами стали Світлана Яцинич та Максим Асадчий. Роботу над стрічкою виконують «Саламея Фільм» та «Пронто Фільм». За задумом стрічка буде знята у жанрі епічного історичного екшну. Проєкт реалізується за підтримки Українського культурного фонду. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/kultura/slovo-o-polku-igorya-ekranizuye-v-ukrajini-rezhiser-taras-tomenko-50548692.html>

Просвітництво

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Укрінформ запускає проєкт про маловідомі факти історії «Правда чи міф». – Інф.

Проєкт «Правда чи міф» створено у співпраці з Українським інститутом національної пам'яті та радіо «Байрактар». Кожен випуск готується разом із фаховими істориками на основі досліджень, архівів і перевірених джерел. Аби зробити контент доступним для ширшої аудиторії, Укрінформ розширює формати. Випуски транслюватимуться в ефірі радіо «Байрактар» та на подкастовій платформі Spotify. Ведучі – Ярина Скуратівська та Владислав Обух. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4041792-ukrinform-zapuskae-proekt-pro-malovidomi-fakti-istorii-pravda-ci-mif.html>

Література

NV. – 2025. – 29 вер. Книжковий ярмарок «Форум видавців у Львові». – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 29 вер. У Львові 3–5 жовтня відбудеться Форум видавців. – Інф.

32-й Львівський міжнародний BookForum запрошує 3–5 жовтня відвідати книжковий ярмарок «Форум видавців у Львові» та літературний фестиваль. BookForum відбудеться у Львівському палаці мистецтв та ще на 23 локаціях у середмісті. У перший день BookForum пройде традиційна «Ніч поезії та музики non-stop». У ярмарку візьмуть участь 127 видавництв, які привезуть 1111 новинок української та світової літератури. Щоб презентувати свої найкращі видання та підкорити серця нових читачів, до Львова прибудуть видавці з Києва, Харкова, Дніпра, Бучі, Івано-Франківська, Тернополя, Чернівців, Рівного, Житомира, Кременчука та Одеси. На гостей чекають зустрічі з письменниками та поетами, презентації книг, автограф-сесії, а також фудкорт та інші культурні атракції. Докладно про фестиваль:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/bookforum-2025-u-lvovi-127-vidavnictv-zbir-koshtiv-dlya-povernis-zhivim-data-programa-uchasniki-50548824.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/u-lvovi-3-5-zhovtnia-vidbudetsia-forum-vydavtsiv/>

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Фестиваль «Книжкова країна» відвідали 93 тисячі людей. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. На фестивалі «Книжкова країна» реалізовано 93 тис. книжок – гендиректор ВДНГ. – Інф.

У книжковому фестивалі «Книжкова країна», який відбувся 25–28 вересня у Києві на ВДНГ, взяли участь 90 видавництв, 10 книгарень, 15 незалежних авторів, його відвідали 93 098 людей. Загалом відбулося 452 події: презентації, дискусії, автограф-сесії, театральні вистави, виставки, воркшопи, конкурс костюмів та зіркові читання. За словами організаторів, у центрі уваги були теми чорного гумору під час війни, ветеранського мистецтва й нових книжкових форматів. Спільнота «Бабай» представила власну горор-програму, що тривала всі дні фестивалю. Окремий напрям «Ілюстрація» представив виставку робіт українських художників. Загалом «Книжкова країна. Плодова» зібрала 93 098 гостей. Середній вік відвідувачів становить 26 років. Більшість –

кияни та жителі області (82%), але приїжджали також із Харкова, Полтави, Сум, Миколаєва, Рівного й Дніпра. 73% гостей приїхали на ВДНГ спеціально заради фестивалю, 51% із них побували на подіях, а 94% придбали нові книжки. Майже всі опитані відвідувачі заявили, що рекомендуватимуть у наступному сезоні відвідати фестиваль своїм друзям. У середньому на «Книжковій країні» цього сезону гості витрачали 1344 грн на групу з двох-трьох людей. Фестиваль також став майданчиком для соціальних та благодійних ініціатив. Наступного року «Книжкова країна» пройде на ВДНГ навесні, 23–26 квітня, а осінній фестиваль запланований на 24–27 вересня 2026 року. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4041752-festival-knizkova-kraina-vidvidali-93-tisaci-ludej.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1108342.html>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Музей української діаспори в Києві отримав матеріали про історію бандури в США. – Інф.

Музей української діаспори в Києві отримав матеріали, що розповідають про історію та діяльність Школи бандури ім. Григорія Китастого у Клівленді, США. Цінні артефакти передала до музею архівістка школи Леся Махлай. Серед матеріалів, подарованих музею, – випуски журналу «Бандура» за 1981–2002 роки, самвидав нотної збірки для бандури 1980-х років, фото Української капели бандуристів на чолі з Григорієм Китастим 1979 року, концертні програми, тематичні газетні вирізки тощо. У музеї зазначили, що ці експонати стануть цінним доповненням їхньої бібліотечної колекції, що зберігає пам'ять про життя та діяльність українців за кордоном. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4041712-muzej-ukrainskoi-diaspori-v-kievi-otrimav-materiali-pro-istoriu-banduri-v-ssa.html>

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. У Вінниці видали рукопис історика Валентина Отамановського 1954 року. – Інф.

Музей Вінниці повідомляє про вихід книги, ідея появи якої втілювалась не один рік. Йдеться про видання рукопису 1954 року, який ніколи не публікували і навіть вважався втраченим, – докторської дисертації Валентина Отамановського (1893–1964). Це визначний історик, дослідник минувшини Вінниці та Поділля, учасник бою під Крутами, репресований у сфабрикованій чекістами справі «Союзу визволення України». Ґрунтовне дослідження Валентина Отамановського присвячене економічному становленню міст Правобережної України і базується на рясно використаних важкодоступних архівних матеріалах, значна частина яких наразі взагалі втрачена. Автор перекладу, передмови та приміток – провідний науковий співробітник Музею Вінниці, доктор історичних наук, професор Арсен Зінченко. Підготовку видання здійснено за всебічного сприяння Вінницького міського голови Сергія Моргунова. Знаково те, що книга народжена у Видавництві Олександра Савчука, розташованого у Харкові. Це символічно поєднує Вінницю з цим

незламним містом Слобожанщини, де провів останні роки життя і похований Валентин Отамановський. Докладно:

<https://litgazeta.com.ua/news/u-vinnytsi-vydaly-rukopys-istoryka-valentyna-otamanovskoho-1954-roku/>

Охорона культурної спадщини

NV. – 2025. – 29 вер. Під час літургії. У Херсоні російський снаряд влучив у собор 1798 року, який належить до УПЦ МП. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 29 вер. Росіяни пошкодили Успенський собор УПЦ МП в Херсоні. – Інф.

Внаслідок ранкової атаки РФ по Херсону 29 вересня один з ворожих снарядів пошкодив приміщення старовинного Успенського собору, який належить до УПЦ МП. Атака відбулася під час ранкової літургії. Собор побудований у 1798 році за ініціативою херсонських купців. У 1833 році дерев'яну дзвіницю перебудували на кам'яну, а перші реставраційні роботи будівлі собору були проведені у середині XIX ст. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/socium/u-hersoni-rosiyani-poshkodili-uspenskiy-sobor-pid-chas-liturgiji-50548831.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1108318.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 29 вер. Від Русі до Речі Посполитої: у Котельві археологи виявили понад тисячу артефактів кількох історичних епох. – Резніченко В.

У селищі Котельва на Полтавщині археологи провели перші розкопки на території, де у XVIII ст. стояла Котелевська фортеця. Під час досліджень виявили понад тисячу артефактів, що охоплюють кілька історичних періодів – від доби бронзи до ранньомодерного часу. Про це повідомили в історико-культурному заповіднику «Більськ». Основна частина знахідок належить до XVII–XVIII ст. Серед матеріалів – уламки кухонного та столового посуду, фрагменти віконниць, скляні вироби, пічні кахлі та важки для рибальських сіток. Під час розкопок також зафіксували залізні предмети побуту: ножі, цвяхи, шила, голки та ігрові фішки. Археологи виявили й низку артефактів, пов'язаних із військовою справою. Серед знахідок – монети Речі Посполитої, Швеції та Московського царства. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/vid-rusi-do-rechi-pospolitoji-u-kotelvi-arkheolohi-vijavili-ponad-tisjachu-artefaktiv-kilkokh-istorichnikh-epokh.html>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Українська громада яскраво представила свою культуру на фестивалі в Будапешті. – Інф.

Самоврядування українців XVIII району Будапешта вперше взяло участь у Фестивалі національностей у цьому районі, який відбувся 27 вересня. Українська громада гідно представила свою культуру, влаштувавши справжнє свято дружби та культурного розмаїття. Родзинкою заходу став виступ

дитячого танцювального колективу «Стихія» під керівництвом Каті Бондаренко. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4041682-ukrainska-gromada-askravo-predstavila-svou-kulturu-na-festivali-v-budapesti.html>

Укрінформ. – 2025. – 29 вер. Українська громада в ОАЕ взяла участь у Європейському дні мов. – Інф.

Українська громада в Абу-Дабі активно долучилася до святкування Європейського дня мов, який об'єднав понад 20 посольств та культурних інституцій. Цього року українці вже втретє представили Україну на заході. Про це у Фейсбучі повідомила Українська жіноча ініціатива в ОАЕ (УЖІ), яка взяла активну участь у події разом з учнями та викладачами українських шкіл «Софія» та «Дивосвіт». Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4041690-ukrainska-gromada-v-oae-vzala-ucast-u-evropejskomu-dni-mov.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm

Рудіч О. А.,